

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 256.

V Ljubljani, v četrtek 6. novembra 1884.

Letnik XII.

Politika in politična načela.

Ste li te dve reči na svetu ali ne? Prva je in bila je vselej; drugih pa ni sedaj in bila so malokdaj — na stoletja so se prikazale le tu pa tam za kratko časa. Politično načelo ni drugzega kakor plajšč, ktere ga človek po vetru obrača, kakor bolj prav kaže, da pokrije vso nagoto kjer se pokažejo zlati rudniki. In kdor to bolj zná ter o pravem času vé izvršiti, tisti je srečniši in slavniji pred svetom. Ravno neki tak francoski politikar je rekel: „Jezik je zato, da človek z govoricó svoje misli zakriva“. V današnjih časih pa se je porodila prislovica: „Politika nima nič z božjimi zapovedi opraviti“. Zato tudi ni nič nečastnega, če politikarji drug drugega nalažejo, če so drug proti drugemu hinavski, če drug drugega prekanijo, goljufajo, bodisi za denar, za deleže ali kaj drugega. Mojster v tej stroki je bil Ljudevit XIV., kralj francoski, Napoleon III. itd. Izmed ministrov ozrmo se le na še živeče in tu so najslopečniši: Bismark, Depretis in Tisza. Mojster vseh je gotovo knez Bismark, ki je vse druge in celo tudi Napoleona presešel in prekanil. Ta mož je bil v teku svojega državnega poslovanja že vse, le še ne — katoličan! Enaka je z laškim ministrom Depretisom in ogerskim Tiszom. Vsi so, preden so si priborili prve sedeže, sedeli na opozicijskih klopih ter dotičnim vladam nasprotovali, kolikor je bilo v njih moči. Kakor so pa zapazili, da iz moke, ktero so mleli, ne bode prida kruha, so se na tihem jeli pomikati proti desni strani, presedli so se o pravem trenutku. Zdaj pa so jeli vladi pritrdovati najprej po malem, potem bolj in bolj, dokler so postali — prvi ministri. In na teh sedežih se počutijo prav dobro ter jih tudi ne mislijo z lepo pustiti. Kje pa so ostala njih načela od nekdanjih, srečnih let? I kje? Seboj so jih vzeli, ti ravno so jim služili kot plajšč; veter je bil ugoden, kaj toraj bilo bi jih tudi zadrževalo? Ni jih imelo nikoli kaj in res ni jih tudi nič zadrževalo.

Kako pa je z zaupanjem do takih politikarjev?

Njih nekdanji politični tovariši ga ne morejo imeti; njih nekdanji politični nasprotniki še manj; kako naj toraj vladajo, na koga naj se opirajo? Kako ste čudni! Le neumnež zamore v četrtinki ure toliko prašati, da mu moder celi dan ne more odgovoriti. Na to se dá pa že tudi odgovarjati. Mar li nismo ravno prej rekli, da so politična načela plajšček, ki se dá po vsakem vetru zasukati in tega so na drugo stran seboj vzeli. Toraj proti prejšnjim tovarišem se plajšček na levo obrne ter za njim po tihem šepeta: Potrpajte, dragi tovariši, saj ste videli in se prepričali, da s skupnim postopanjem ne dosežemo ničesar; jeden se mora žrtovati; za sedaj sem se jaz; mogoče da vendar kaj dosežemo. Imejte toraj zaupanje, predragi! Naj vas katerokratno ali tudi večkratno moje vedenje nikari ne moti. Verjemite mi, da zamorem na tej stopinji več storiti za vas in za naše namene, kakor prej. In tovariši! Tovarši verjamejo političnim načelom starega pajdaša; zadovoljni gredo proč in veseli, da so zvitega moža kedaj za svojega tovarša imeli. Dobro; naj pa pridejo sedaj njegovi nekdanji nasprotniki, kako pa sedaj? I kako! Plajšček mehak, politična načela so vlačljive, toraj se plašč na desno zasučé ter z njim dosti umljivo reče: Gospóda moja, ne zamerite da sem se motil! Mislil sem dobro, a ko sem videl nasledke, sem spoznal, da tako ne gré in zato se tudi nisem sramoval svoja nekdanja načela popustiti in k vaši stranki pristopiti. Imejte zaupanje, gospodje! Kar sem prej zamudil, hočem zdaj popraviti in nadomestiti. Prosim, podpirajte me, da zamoremo blagi namen doseči ter za drago očetnjavo kaj več storiti. Moj poklon, gospodje: In gospodje desničarji gredo pač nekteri malo sumljivo proč, večinoma pa veseli, da se je grešnik spreobrnil, kteremu se „veleum in duhovitost“ ne more odrekati. In tako se veselite obe stranki; kjer se pa dva veselita, bode li tretji sam žalosten od strani gledal? Oj ne; najbolj se veseli mož političnih načel z gibčnim plajščekom sam.

Že prav, bote rekli, a kaj pa vest pravi o taki hinavščini? Da ste tako sitni! Kaj bode li rekla.

Saj tu nobene ni; saj politika in božje zapovedi nimajo nič vkup. Zato blagor mu, kdor ima polno torbo političnih načel. On ima plajšč, kateri „vse pokrije in prenese“: greh in čednost, krivico in pravico.

Krščanski mojster umetnij.

Slavni Matejko pozdravil je na slikarski akademiji v Krakovem svoje dijake s temi besedami: Današnji svoj govor začemjam s stvarjenjem svetá. Bog ga je vstvaril v šestih dneh, sedmi dan pa je počival. Tudi mi smo počivali o počitnicah, da bi se znova poprijeli dela z gorečnostjo sv. vere. Brez nabožnosti ni dobrega dela. Naboženstvo budí v nas krasne čute in povzdiga našega duhá, da doprinašamo dela, ki so tudi drugod poznana. Velika žalost se me je polastila, ko sem slišal vest o Markartovi smrti in kaka da je bila njegova bolezen, bolezen, koja je ugonobila tudi slavnega slikarja Munkačija in še mnogo drugih umetelnikov. Nehoté vriva se mi vprašanje: V čem tiči vzrok teh duševnih bolezni? Brez vsakega dvoma le v pomanjkljivosti vere, ki se pri teh ljudeh tako očitno kaže v njih življenji in pri njih delu in se potem nad njimi tako strašno maščuje! Izborni umetnik Makart pri pomanjkanju vere ni nič drugzega naredil, kakor kar čutnost in pohotnost zadovoljuje. Delal je vedno kakor v nekaki pijanosti in omotici slikaje večjidel brez načrta in brez misli. Njegovo notranjost napolnoval je kaos pojmov s pomanjkanjem vere, na kojem cela rezidenca trpi, v njem je on živel in to pomanjkanje sv. vere odsevalo je tudi v njem.

Munkacsy je res naslikal nazadnje dve podobi „Kristus pred Pilatom“ in „Kristus na Golgati“. Kdo vendar ne vé tega, da se je nad njim maščevala neizprosljiva „Nemesis“ radi onih po madjarsko zavihanih brk in madjarskih čevljev, ki jih je Kristusu naslikal na podobi. (Ta lokavi čevlji dovolil si je Munkacsy kot dijak na Dunajski akademiji.)

LISTEK.

Konjska procesija pri sv. Petru v Komendi.

(Spisal M—č.)

Ne popolnoma štiri ure od bele Ljubljane, v podnožji mogočnih planin, pet četrt ure od Kamnika; nekako v ravni črti med Kamnikom in Kranjem, dviguje se iz lepe ravnine mali gričasti svet. Ni visiko to gričevje in pokriva ga po večini žitonosno polje, le po zadnjem robu porašča ga temni les. Na mali višini ob skrajnem delu tega sveta, bolj proti vzhodu, dviguje se proti nebu lepa župna cerkev Komenska z belim zvonikom. Ozirajoča se enako belemu labudu doli v širno ravan, kjer ležijo med žitonosnem poljem čedne vasi, kjer se širi log pri logu, kjer šumljajo bistre vodice, namakajoče s svojo kristalno kapljico zeleneče senožeti.

Lep v resnici je ta svet. Človeku ogledujočemu ta mali raj, dozdeva se, kakor da bi ga oklepalo na vse strani močno gorovje in bi nikjer ne bilo izhoda iz tega kraja. Gori proti severu štrlé ti nasproti snegobeli gorenjski velikani, v kojih sredi

se dviguje stari orjak „Triglav“. Ob pogledu od tujtja gori, pride ti gotovo na spomin prvak slovenskih pesnikov, Valentin Vodnik, in v duhu gledaš starega pevca sedečega na sivem Veršacu pevajočega s krepkim glasom:

„Sklad na skladu se vzdiguje
Golih vrhov kamni zid,
Večni mojster ukazuje:
Prid' zidar se les učit.“

Triglavsko gorovje se ti jame polagoma izgubljevati izpred oči. Mesto njega gledaš pred seboj ne ravno visoko „Loško hribovje“, ki se izgublja v deloma manjših in višjih gričih, ter se slednjič skrije za visoko „Šmarno goro“. Doli na jugu gledaš zopet različno gorovje. Osiveli „Krim“ ti kaže nasprot svoje že staro plešo. Pa ne še vse. Prav v vzhodu gledaš ne visoko „Kamniško goro“ in na njej stare ostanke nekdanjega vitežkega gradu. Bolj v severovzhodu, bliščé se ti naravnost sem, snegobeli vrhovi lepih Kamniških planin, kterih se prijateljsko oklepajo „Cerkljanski vrhovi“ in izza njih molí svojo trdo butico „Grintovec“.

Kakor bele vrtnice v devičnem vencu, bliščijo se okrog po tem gorovju bele cerkve; spričevaje o pobožnosti vrlega slovenskega kmeta. Svet med tem

gorovjem je po večini ravan in ako se dviguje iz te planjave kak grič, krasi ga bela cerkev z jeloravnim zvonikom. V planjavah se križajo bele ceste, med poljem, travniki in gojzdom ter vodijo od sela do sela. Gredočim od Mengiša gori proti Komendi dozdeva se ti, kakor bi stala cerkev prav v kotu med hribovjem na mali višini. A idočem dalje, jame se ti svet nagloma odpirati in pred seboj gledaš lepa sela s tremi podružnimi cerkvami Komenske župnije. Tam v obližji blišči ti v solnčnem odsevu nasproti grad „Križki“ s svojo preprijazno lego. Trdi se in po pravici, da ima grad „Križki“, med vsemi gradovi Kranjske, najlepši lego. Od zad ga obdaja teman gojzd, od spred po grajskem griču raste sadunosno drevje in v podnožji leži čedno selo grádu enakega imena. Od tam pa se širi zelena planjava skoraj kakor daleč nese človeški vid. Pa dovolj o tem.

Kakor že rečeno, stoji cerkev Komenska na mali višini. Lepa je nje notranja stran, okrašena okusno in primerno. Raz zvonika pa je čuti popolnoma harmonično vbrano petje leta 1881 novih zvonov. Nekoliko v strani od cerkve stojite dve stoletni lipi, mogočno svoje veje razširjoči. Močno se dvigajo nji vrhovi proti oblakom, povzdigujejo z

Dudi Doré ni imel ravno preveč vere in je iskal v navadnem življenju umeteljske gorečnosti.

Matejko končal je svoj govor z opazko, da so se oni trije genialni liberalci na konci življenja zopet nazaj k veri povrnili. Doré je ilustroval biblijo. Munkacsy je naslikal dve podobi Kristusa in Makart je umrl neokončavši delo, ki bi imelo krasiti gotiški božji hram.

Židovski liberalni „Berliner Tagblatt“ obžaluje slušatelje mojstra Matejka, ki pri celi stvari umetnost „na glavo stavi“ in slikarje preteklosti in sedanosti, kateri se s posvetnimi predmeti in mikavnostjo mitologičnih slik vnemajo, za blaznico sposobne proglašuje.

Mi se nasproti zahvaljujemo temu vernemu sinu Poljske, za vero vnetemu umetniku za njegove besede, koje je govoril upolnim Rafaelom in Tizijanom in bi si želeli, da bi odmev našle v srcih vseh naših mladih umeteljskih. Matejko vzgojuje krščanske slikarje!

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. novembra.

Notranje dežele.

Državni zbor imel bi se po najnovjših poročih začeti že 20. novembra, t. j. takoj po končanih delegacijah, in se bo pred vsem drugim jel z budgetom pečati, ktereга misli še do božiča izdelati, kar bo pa le pri največji pridnosti in požrtvovalnosti državnih poslancev sploh in pa pri najmanjši opoziciji manjšine mogoče. Iz začetka so sodili, da se bo pričel še le prve dni meseca decembra, ker so mislili, da bodo delegacije več časa za-se potrebovale. Ker se pa opozicija v taistih svoje naloge ni od slepe strani poprijela, temveč je le toliko nasprotovala, kolikor se pametnim ljudem spodobi, bodo delegacije svoja dela že okoli 15. ali 20. t. m. dokončale in pričelo se bode delovanje takoj v državnem zboru, kateri si bo moral svoje delovanje tako prirediti, da bode do Velikonoči z vsem gotov, kajti na Velikonočni ponedeljek pravijo, misli ga vlada razpustiti, ker potekla bo šestletna njegova doba. Na dnevnem redu in rešilo se bo razun budgeta še sledeče: postava o pristojbinah, pravdni red, postava o kongruji, postava o delavcih, načrt za vravnavo galiških rek in pa predlog o preuredbi pravnega reda v poslaniški zbornici, vsled ktereга se bo predsedniku določila večja in obširnejša disciplinarna oblast. Seveda imata dva ministra tudi še vsak svoje težnje, s katerimi bi rada stopila pred postavodajalno zbornico, kar bo pa pri toliko kratkem zasedanju državnega zbora pač težko mogoče. Minister pravosodja, dr. Pražak, bi na vso moč rad tudi novi kazenski red predložil v sprejem in obravnavo, minister Dunajevski pa nove načrte gledé davka in še nekaj drugega, o čemur se pa že sedaj vé, da ne bo časa letos za tisto. Finančni minister hoče namreč pri našem denarju ravnatežje ali valuto, ktere sedaj v inozemstvu nima, temveč se mora na naš papir in srebro ondi dajati velika ažija. Tisto hoče finančni minister popolnoma odpraviti, kar se mu bo tudi zgodilo, toda le tedaj, ako bo pri nas namesto papirne in sreberne veljave vpeljal za navadno in edino običajno veljavo — zlato, kakor jo imajo druge države, Nemška, Belgija, Angleška, Amerika itd. Pomoč mu je zagotovljena že obilna.

zelenim perjem in bujnim cvetjem lepoto vsake pomladi.

Vstopiva se, dragi čitatelj! tu v hladno senco in zamisliva se v zgodovino tega kraja, ali bolje, v zgodovino božjega hrama, ki se dviga tako ponosno pred nama. Kot prva pomoč daljšega premišljevanja bođi nama „Valvasor“. V XI. knjigi, stran 439 najdeva narisan podobo cerkve in grajščine Komendske, se vé da, kakoršna je bila o njegovem času. Zraven opisuje nevtrudljivi kronist ta kraj z naslednjimi črticami:

„Die Commenda St. Peter führt in Crainerischer Sprache gleichen Namen, ist von Laybach, als der Hauptstadt, drey Meilen, von Crainburg zwo, von der Stadt Stein eine nur entlegen, und also zwischen Crainburg und Stein; und zehlet man sie zur Ober-Crain.

Den Namen St. Peter hat sie bekommen von der Kirchen, so dem H. Petro gewidmet ist.

Diese Commenda liegt in schönem flachem ebenem Felde auf einer kleinen Anhöhe. Die Kirche ist mit einen Tabor umfungen, das ist, mit Thüren und einer Ringmauer wider einen feindlichen Anfall wol versehen.“

Potem pa omenja konjsko procesijo tako-le:

„Was man hier für einen Gebrauch hat, indem

Nur deutsch! **Graški tehnik** so sklenili, da se nemška narodnost vedno bolj varuje, vsaki reči, ktere se bodo lotili naslov, „deutsch“ dati, da se bo že od daleč videlo čegavega duša da je. Do sedaj je bila ondi navada, da so napravili vsak predpust splošni veliki ples tehnikov. Letos tega ne bo, ali prav za prav bo, toda imenoval se bo: „Nemški veliki ples tehnikov“ ali pa „veliki ples nemških tehnikov“. Prav tako! Vsakemu svoje! Prav prikladno k temu dostavlja „Südsteir. Post“ rekoč, da bo ples zares prav nemški tudi po svojem zunanem lici, naj se opusti tudi francoska-četvorka, česka polka in gališka mazurka itd. Dalje naj se dotični urgermani tudi vestno zdrže in varujejo vina, ktereга so slovske gorice rodile in piva, ki je došlo iz Plzenjskega pivovara; še pregledati bi morali vselej pečenko, če ni se tele poleglo ali piška izvalila kje na slovenski zemlji. Ako pa hočejo prav dosledni ostati, ne smel bi noben teh nemških tehnikov pozneje drugod službe sprejeti, kakor le pri Nemcih! Toda, žalibog, tukaj pa gospóda ni ravno tako izbirljiva. Kedar veljá za kruhom stopiti, gospodje nemški tehnik nikdar ne vprašajo, kdo je, ki jim kruha reže, Nемеc ali Slovenec? Kje je tukaj doslednost? Po eni strani napetnost do skrajnosti, po drugi hlapčavstvo svojemu poprej toliko preziranemu nasprotniku. Nemški tehnik morali bi ostati dosledni in nobeden bi ne smel v slovanskem kraju službe sprejeti. To bi bila doslednost, ki bi imela svoj pomen, tako pa vse skupaj ni družega, kakor predivov plamen ali kakor Nемеc pravi: „eitel Geflunker!“

Dolgo časa pričali so se na **Dunaji**, kaj da naj se po mestu napravi ali zvezna železnica z navadnim tirom, ki bi bila v zvezi z vsemi kolodvori ali pa električna njena sestra. Predložili so se v tem smislu iz obeh strani načrti; električna železnica je pa vrh tega tudi že praktične poskuse napravljala v praterji, kjer se je ob nedeljah in praznikih na dan dostikrat po 10.000 ljudi po nji peljalo. Sedaj se je določil magistrat za navadno železnico in je načrt električne železnice zavrgel s pretvezo, da se boji, da bi naprava in izpeljava električne železnice po mestu popolno onemogočila nameravane mestne železnice iz gospodarstvenih vzrokov. Res tudi dveh železnih cest poleg že obstoječega in jako cenega tramvaja Dunajska prestolnica nikakor ne potrebuje. Ktera-koli železnica bi se prva dodelala, oškodovala bi drugo in na suho posadila; kapital pa, ki bi ga s tem podvzetjem naložili, bi bil toliko kakor zgubljen. Oziraje se na skupni promet, električna železnica tudi temu ni tako kos, kakor ga mojstruje navadna polnotirna železnica, in to je za Dunaj poglavitna reč. Dunaj ima šest kolodvorov, na katerih se ljudje za vožnjo in deloma tudi blago za prevaževanje sprejema; vrh tega pa dva kolodvora, ki sta samo za blago vravnana. Vsi ti razprostirajo se okoli Dunajskega mesta in je zatoraj potnikom, ki, recimo iz juga na sever, iztok ali zapad potujejo, prehod iz enega kolodvora na drugega mogoč le s pomočjo fijkarja. Kedar bo pa mestna železnica dodelana, se bo popotnik iz Trsta v Varšavo potujoč preko Dunaja peljal, ne da bi moral izstopiti, in to bo zanj dostikrat veliko vredno.

Ostudo in sramotno je pisačenje **Dunajskih nemško-liberalnih listov**, ki hočejo bolj nemški biti, kakor je Bismarck sam, kedar spuščajo vso svojo židovsko nesramnost o priliki osiroteneга Braunschweiga na ubogo hannoveransko prebivalstvo, ki je leta 1866 z mečem v roki in puško na rami stopilo na bojno polje za svoje državne pravice in svojega kralja, ktereга ni hotelo menjati, kakor se menja od sobote na nedeljo suknja na životu. Kralj hannoveranski je mrtev, edini postavni dedič mu je sin, vojvoda Cumberlandski, kateri ob enem svojo dedno pravo razteza tudi čez vojvodstvo

der Geistliche mit dem hochwürdigen Sacrament zu Pferde reitet, welches auch die Bauren am Ostagetage thun, ist anderwärtig schon gemeldet worden.“

Namreč v VIII. knjigi, stran 785.

Na to nadaljuje tako:

„Es gehört aber diese Commenda dem streitbaren Maltheser Ritter-Orden, die es allezeit in Bestand verlassen und das Geld nach Malta übermachen lassen. Wer aber solche Commenda auf Malta gestiftet, ist nicht zu errathen, noch gewiss zu berichten; doch vermeynt man, dass es ein Herr von der Leiter (oder de la Scala) gewesen, als dessen Grabmahl in der Kirchen zu sehen. Ist ohne Zweifel gemeiner Christenheit zum Besten vermeynt; weil dieser Welt-berühmte Orden dem Türken Abbruch thut.“ Toliko omenja Valvasor.

Ni mi možno mnogo dodati. Stara prejšnja cerkev, kakoršna se vidi pri Valvazorju narisana, bila je mnogo manjša od sedanje lepe stavbe, leta 1726 na novo sozidane. Valvasor sam omenja, da je bila stara cerkev dobro vtrjena proti vsakemu sovražnemu napadu. Kdaj da je bila stara cerkev pozidana, se ne vé, vsaj natanko se ne more določiti, morda ležijo še semtertja razne listine zgodovinske važnosti, ter pričakujejo odrešenika, če jih prej ne dohiti bridka zguba. Sicer pripoveduje neka

Braunschweigsko. Čez tega, čez ranjcega kralja Hannoveranskega in čez zaveznike njihove leta 1866, ki že davno na českem bojnem polju pri Sadovi mirno smrtno spanje spijo, kjer je zginila po zgubljeni vojski hannoveranska krona, zabavljajo sedaj nesramneži židovski o njegovem dednem pravu. Tako zasramovanje ranjcev, ki so tedaj v osodepolnem letu 1866 le svojo dolžnost storili, ki so proti pruski ošabnosti za meč prijeli, je res čez vse ostudno. Vrh tega so bili pa omenjenega leta Hannoveranci naši zavezniki, toraj brezsrarnni pisarji ob enem tudi Avstrijo samo zasramujejo. Temu se sicer ni čuditi, ker prvokrat tega ne poskušajo, čuditi se je pa velikoveč potrpežljivi vladi, da vse to mirno prenaša. Naj se nam ne zameri, če mislimo, da bi se imelo tako nagnjusno in krivično pisarenje vendar nekoliko zaježiti že zarad javnega prava in zarad javnega mnenja poštenih državljanov.

Na **Erdeljskem** pripravljajo se Vlaha ali Rumunci in med temi le nepremišljena mladež—šolsko razumnštvo na ostenativno praznovanje dveh svojih rojakov, ki sta pred sto leti dala življenje za svoje prevratne korake, h katerim jih je prisilila brezobzirnost tedanjih grajščakov in grozovitnost, s katero so kmete trpinčili. Pred sto leti dvignili so se erdeljski kmetje v Hunyadskem komitatu pod vodstvom treh tovaršev Hore, Kloske in Križana s kosami, cepci, gnojnimi vilami in sekirami oboroženi nad svoje zatiralec in oderuhe tedanje grajščake, katerim so več nego 200 gradov vplenili in požgali. Kolovodje so s časoma polovili in sicer že okoli Božiča tistega leta in tako je bil konec vstaje. Sedanji rumunski mladiči hočejo v tej vstaji videti upor Vlahov proti Madjarom, ter jo hočejo letos proslavljati. Minister Tisza je pa svojim nadžupanom naročil, naj za to skrbé, da se ne bodo taka proslavljanja nikjer trpela. Kakor se čuje, menda tudi Rumunska vlada misli vse take priprave, ki bi utegnile sosednjo Avstro-Ogersko državo žaliti, zatreti. Od druge strani pa iz Jassy že poročajo, da so ondotni velikošolci napravili velikansko Hora in Kloskovo slavnost z bakljado, banketom in sijajno razsvetljava mesta.

Vnanje države.

Ruski car je pomilostil nihilistino Véro Filipovo, ktero je sodnja na smrt obsodila. Ta ženska, ki ji je smrtna kazen spremenjena v dosmrtno ječo, je bila živa podoba ruskega nihilista. Lepa in nadarjena znala si je pristop priboriti v najboljše kroge ruske, bivajoča v Odesi. General Strelnikov, bil je njeni prvi častilec in vendar je padel po njeni nakani od nihilistične roke. Kmalo na to dobila je pismo, da naj se čuva; policija je namreč zvedela, kdo da je ona in ima že povelje, da jo prime. In kakor bi jo bil veter odnesel je zginila iz Odesa na kmete, med katerimi je dolgo časa skrito živela in prekucijo oznanjevala. Kmetje so jo tako radi imeli, da so policiji odrekli pokorščino, kedar je prišla Véro k njim iskat. „Rajši se damo bičati, kakor da bi ji nas kdo kaj žalega storil“, tako so policiji odgovorili. Redarji so videli, da ničesar ne opravijo in so jo šli sami loviti, kar se jim je tudi posrečilo. Véra pravi, da je puntarica z dušo in telesom, iz srca pa da sovraži teroriste in njihovo stranko.

Poljaki na Poznanjskem so imeli sročjo pri volitvah v nemški državni zbor. V 15. volilnih okrajih postavili so svoje kandidate in ravno v toliko volilnih okrajih je veliko vojvodstvo Poznanjsko razdeljeno. Zmagali so pa v 14. okrajih, pač živ dokaz, da niso rok križem držali. Volitve so že sedaj natanjko in brez dvombe določene v 12. okrajih; v 2. imeli bodo ožje volitve med Nemci in Poljaki. Dežela zapadne Prusije ima 13 volilnih okrajih in tudi tukaj so v 4. Poljaki zmagali. V pruski Šleziji pa tudi letos niso še stavili kandidatov.

pravljica o mali cerkvi „sv. Petra v Gojzdu“. A kljub skrbnem poizvedovanju mi ni bilo možno zvedeti drugega, nego da je nekđaj na mestu sedanje cerkve stala mala kapelica posvečena sv. Petru, ter da je ono kapelico sredi gojzda velel sozidati neki gospod, ki je bojda nekđaj na lovu zašel, ter ravno na tem mestu sredi gojzda prenočil. In da je videl v spanji čudno prikazen, ki mu je ukazala sozidati na mestu cerkev. Ni se nam operati na pravljico, vendar dá se soditi, da je že v silno starem času se Bog na tem mestu častil. Vsaj se prvi župnik tu imenuje l. 1156, in sicer: „Altvinus plebanus legitur“ (prim. katalog Ljubljanske škofije).

A mnogo važnejšega pomena za zgodovino župe Komendske je tako zvana „konjska procesija“, jedna najlepših navad preteklih stoletij. Bila je ta procesija običajna že iz sila starih časov sem. Navadno se je obhajala vsako leto o velikonoči z veliko slovesnostjo. Sicer mi ni znano o kakih svedočbah, ki bi nam zanesljivo poročale kedaj in na kak način se je začela ta lepa navada. To malo napisati pa tudi nisem preiskoval starih arhivov, v kojih bi se pač še dala najti drobna zrna važnega pomena. Držal sem se le ustnoga izročila in v pripomoč porabil sem slavnega Valvazorja, želeč podati po njegovem originalu prepisano poročilo o „konjski procesiji“.

Francoska vlada v zvezi s Pariškim magistratom, poslala je pekrom povabilo, da naj kruh po 2 kilograma od 175 na 165 centimov znižajo. Peki so se minuli petek zbrali na posvetovanje in so s 1149 glasovi proti 150 z velikim krikom zavrgli vladin in magistratov predlog. Rekli so, kakor hitro da bi jih vlada k temu prisilila hotla, bi ji oni s tem roge pokazali, da bi revnim delavcem kredit odtegnili, da bi slabši kruh pekli in pekovskim pomočnikom manjše plače dajali. Vlada je na to sprevidela, da se peki mislijo trmi vdati in si je mislila, da bilo bi tukaj vsako daljše besedičenje brezvspešno. Zato pa je segla po jako radikalnem zdravilu, s katerim si upa brez besedi peke v kozji rog vgnati in to misli s tem doseči, da bo lastne občinske pekarije napravila. S tem korakom bo vlada, ako ne ostane vse le pri sklepu, več dobrega storila za ubožno ljudstvo, kateremu je kruh poglavitni živež, kakor pa bi bila Bog vé kaj in kako modrega vkrenila v kakih političnih rečeh. Prva skrb državnika mora biti, tako gospodarstvo, da z njim, kolikor mogoče, blagor svojih podanikov vsestransko pospešuje, ne pa da bi enemu vsipal, drugoga pa zanemarjal. Vsi so državljani; ozirati se na vse ter po moči pomagati, je prva in največja dolžnost prave vlade.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 6. novembra. Pšenica po 2 goldinarja mernik, žemlje pa kakor lesnike debele! Kje je vzrok? Consules! Dobro se spominjamo, ko je pšenica blizo 4 goldinarje veljala, žemlje pa niso bile nič manjše, kakor so današnje, tudi na okusu niso od tedaj prav nič pridobile. Zakaj se kruh ne ravna po ceni žita, kar bi bilo vendar dosledno! Moja misel je ta, da če je božji blagoslov ceno pšenice znižal, naj taistega nikari gospodje peki vsega za-se ne pridržé, temveč naj tudi revežu nekoliko privojsijo od njega, kajti pregovor pravi: kar je preveč, še s kruhom ni dobro. Jaz sicer žemeljnem tehtal ne tedaj, ko je bila pšenica po 4 goldinarje in ne sedaj, ko je po 2 goldinarja ali toliko pa vendar le vemo in poznamo na lastne oči, da žemlje tedaj niso bile na polovico manjše od današnjih, današnje pa tudi niso za polovico večje memo tedanjih, kar bi pa vsekako moralo biti. Drugače se bo res lahko mislilo, da je resnična matematična naloga: „čemer mernik pšenice velja 4 goldinarje, koliko velja žemlja za 2 krajcarja? Toraj gospoda nekoliko več ozira na reveža, ki si danes ravno tako krvavo zasluži svoj groš, kakor si ga je zaslužil pred leti in ki ima danes ravno tako lačen želodec, kakor ga je ob času dragine s saboj nosil. Pri današnjih cenah pekovskih izdelkov si mora taisti pač misliti: „Kaj mi pomaga dobra letina, ako pa sam nimam od nje kaj v usta dejati?“ —n.

Iz Gornjega grada, 4. novembra. Dragi „Slovenec“! Iz našega okraja menda še nisi prejel dopisa. Res je tudi pri nas vse mirno in navadno, da mnogokrat ni kaj poročati. Vsakdanje reči, pa čemu ti bodo, saj imaš dopisov v obilnosti*); a sedaj se

*) Kakor zadnje tedne viditi, nam nič kaj ne ostaja; prosimo toraj večkrat kaj. Vredn.

je vendar nekaj zgodilo, kar smejo Slovenci po drugod vedeti. Imeli smo namreč sejo v okrajnem zastopu na 30. dan m. m. Med drugimi za naš okraj važnimi predmeti predlagal je tudi g. Lipold, da bi bilo jako sedanjim razmeram umestno, ako bi se peteri naši zastopniki v okrajnem šolskem svetu tako dolgo ne vdeleževali nobenih sej pri c. kr. okrajnem šolskem svetu, dokler bo zloglasni Ambrožič c. kr. okrajni šolski nadzornik. Gosp. Lipold je svoj predlog vtemeljeval s tem, da je Ambrožič grdil slovenski narod po Štajarskem sploh, po Savinjski dolini pa še posebej, n. pr. v Brašlovčah, in se toraj njemu umestno zdi, da se Slovenci sej nič več ne vdeležujejo. Ako naši možje iz okrajnega šolskega sveta izostanejo ter se ne bodo nič več vdeleževali njegovih sej, bo šolski okrajni svet nesklepčen, vse drugo si pa lahko mislite.

Domače novice.

(Narodna Čitalnica Ljubljanska) priredi v nedeljo 9. t. m. v društveni dvorani besedo s sledeči sporedom: 1. Dr. Benjamin Ipavec: „Kdo je mar“, veliki zbor s samospevi za tenor, bariton in bas in četverospjev. Solisti: gg. Razinger, Pucihar in Pater-noster. 2. Beriot: „Scenes de ballet“, koncert za gosli s spremljevanjem glasovira. Na goslih igra g. Anton Sochor. 3. Fr. Vilhar: „Domovini“, mešan zbor. 4. a) Dr. Benjamin Ipavec: „Pomlad“, b) Fr. Abt: „Ne zabi me“, pesni za sopran; poje gospa A. Svetek-ova. 5. A. Sochor: „Reverie“, igra na goslih g. A. Sochor. 6. Lortzing: Recitativ, arija in zbor iz opere „Undine“. Solista: gospa Antonija Svetek-ova in g. A. Štamcar; mešan zbor. 7. Gluh mora biti. Burka v 1 dejanji. (Iz francoščine, po Moinaux, prevel J. Noli.) 1., 2., 4., 5. in 6. točko spremlja na glasoviru gospod Ohm-Janušowsky vitez Višehradski. Začetek ob 7. uri zvečer. Ustop imajo izkjučljivo le č. gg. udje čitalniški.

(Našim kmetovalcem.) Kolikokrat oglasi se nujna in živa potreba pri kmetovalcu, da mora imeti prav ob kratkem času gotovo svoto denarja. Ga že dobi, toda navadno za visoke obresti pri oderuhu, ako je le količkaj že zakomatan. V Ljubljani deluje že več časa „kmetika posojilnica za okolico Ljubljansko“, ktera s krščanskimi obrestmi po 6 od sto pomaga vsakemu posestniku le proti temu, da ji privede potrebnega poroka s saboj, kar za poštenega kmeta nikakor ne more biti težavno, kajti pomoč bližnjemu v nesreči je telesno dobro delo, ki povsod svoj dobrodelni sad obrodi. Kmetje in meščani, kedar ste v denarnih potrebah, pustite oderuhe in samopašne denarne mešetarje; poterkajte na duri „kmetijske posojilnice za okolico Ljubljansko“, in ako imate le količkaj zanesljivega prijatelja, pomagano vam bo brez vsakih stroškov za dolgo časa. Tudi tukaj velja, svoji k svojim!

(K. k. *Bahnbetriebsamt in Laibach*) zove se najnovejši ukrep c. kr. glavnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic. Spominjali se bodo še

naši čitatelji, da je svoje dni mestni magistrat Ljubljanski po nasvetu mestnega odbornika gosp. Ivana Hribarja odposlal deputacijo k trgovinskemu ministru, da bi se v Ljubljani vstanovil „vrhovni prometni urad za državne železnice.“ Dotična deputacija je storila svojo dolžnost, pozneje pa je prišel nepovoljen odgovor od zgoraj, da sa sedaj ni mogoče, mogoče pa pozneje.

Gospodje pri ministerski mizi bili so mož beseda, toda namesto konja podali so nam le ponija! Dobili smo le „prometni urad“, „vrhovni prometni urad“ ostal pa je v Beljaku. „Železnični prometni urad“ vstanovil se je toraj predčerašnjem v Ljubljani. Z malega raste veliko! To nam bodi v tolažbo in že danes lahko rečemo, da kedar se potegne državna železnična proga do Trsta, tedaj se smemo po vsi pravici nadjati, da dobomo v Ljubljano namesto sedanjega „prometnega urada“ „vrhovni prometni urad“. Za sedaj nam ne kaže drugega nego potrpljenje.

(O nesreči na železnici na Krasu) se piše „Eдинosti“, da se je nesreča dogodila 28. m. m. zvečer ob 11. uri 15 minut. Vlak št. 804. Sv. Peter-Rakek, stražnica št. 28. (ne 8); vol še živí ni mu zadnjih nog vzelo, a za rabo bo težko več. Voz se je spredaj ves zdrobil, zadnje kolesa so nepoškodovana; ubogi kmetič je mrtev na mestu ostal; bil je 53letni Tomaž Čekada iz Jelšan, zapustil je ubogo ženo z dvema otrokoma, ki pa sta že dorastla.

(Slovenska Talija) tudi v Trstu vrlo tekmuje z Ljubljansko svojo sestro. Čitajočim poročilo o poslednji predstavi dnevu primerne igre „Mlinar in njegova hči“ na vseh svetnikov in v nedeljo zvečer ponuja se nam prijetna dolžnost bratom in sestram slovanskim ob Adriji čestitati k toliki skrbi za ohranitev slovanskega probujenja, kakor se ono poslednja leta posebno v Trstu razodeva. Le tako naprej vrli Slovenci!

(Shod c. kr. državnih uradnikov.) V nedeljo, 9. t. m., zvečer ob 6. uri bo shod c. kr. uradnikov XI. in X. dijetnega razreda v dvoranah hotela „Europa“ (pri Tavčarji). Razpravljalo se bode o nameravani peticiji, ktere namen je, da se Nj. Veličanstvo naprosi za povikšanje uradniških plač, za znižanje 40letnega službovanja na 35letno, za dovoljenje 14dnevnega dopusta v vsakem letu, za vpe-ljavo službene pragmatike in za zboljšanje penzij vdov in sirot uradniških. Na dnevnem redu je: 1. Razjasnilo stvari po enem članu začasnega odbora. 2. Volitev predsednika in dveh zapisnikarjev. 3. Predlaganje in sklepanje. 4. Volitev odbora. Voljeni odbor vdeležil se bode potem s sporazumljenjem z vsemi uradniki X. in XI. razreda vsih vrst ta kraj Litave pri peticiji. Vabijo se toraj vsi gospodje uradniki, posebno pa oni X. in XI. dijetnega razreda v Ljubljani in na deželi k mnogobojni vdeležbi. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Začasni odbor.

(Kozé) že več časa razsajajo po Trstu ter so vedno hujše, zadnje dni zbolí na dan že nad dvajset ljudi in več jih tudi umre; pri vsem tem se nič ne čuje, da bi se naša zdravstvena gosposka, ki se je

Sicer pa je istinito, da bi bilo treba širji preiskave in smelo bi se pričakovati gmotnega vspeha.

Vrnimo pa se k Valvazorju. V VIII. knjigi str. 785 opisujoč župo sv. Petra omenja to-le:

„Bey dieser Kirchen (bey welcher auch ein Tabor und Schloss steht) wird die Procession nicht wie andrer Orten zu Fuss, sondern zu Pferde angestellt, und zwar also: „Erstlich reiten zween Bauren mit Fahnen voran, nachdem vorher die Bauren einen grossen Streit und Hader unter sich gehabt, welcher die Ehre haben sollte, dass er die Fahnen führe. Hernach reitet der Geistliche mit dem Venerabili (oder Hochwürdigstem Sacrament). Demselben folgen viele hundert Bauren gleichfalls alle zu Pferde und reiten dann alsofort um das gantze Bau-Feld herum wie nachfolgende Kupffer-Figur abbildet. (Gl. podoba št. 94 v VIII. knjigi, str. 786.) „Nochmals werden die vier Evangelia gelesen, gegen den vier Theilen der Welt. Da rennen alsdann die Bauren und dringen sich hinzu, dass es eine Lust zu sehen, wie bald Einer den Andren vom Pferde herunter stösst und zum Sand-Reuter macht. Wiewol solches nicht mit Fleiss sondern ungefähr und durch Ungeschicklichkeit so wohl dess Reuters als dess Pferdes geschieht. Denn sie haben ungewandte Pferde, die noch nicht geritten seynd. Kann man demnach solchen Dorff-Cavallieren gar

nicht nachsagen, dass sie sich nicht für dem Evangelio biss zur Erden demütigen.“

O kakem pričetku ali vzroku pričetka te navade Valvazor ničesar ne omenja, že iz tega se dá sklepati, da je izvirala „konjska procesija“ iz onih starodavnih dôb, ko je jelo krščanstvo za časa križarske vojne poganjati krepke in močne veje. Mogoče da bi bilo nje pričetka iskati prav v onem času, ko si je hrabri Maltežki red osvojil ta kraj. Ob neki priliki sem čul to trditi kot gotovost. Da so Maltežki vitezi prvi vpeljati „konjsko procesijo“ in sicer na ljubo svojim podložnim kmetom; češ kakor oni njih gospodje jezdijo v vojni na čelu svojim podložnim, tako naj tudi kmetje, po viteško jezdarijo na okrog, na čelu z najvišjim gospodom.

Kaj pa nam pripoveduje ustno izročilo o konjski procesiji? Mnogo vedó povedati naši starčki; radi pripovedujejo o nekdanjih zlatih dobah, ter nikdar ne pozabijo omenjati z rosnim očesom konjske procesije. Videl sem že rosno oko sivega starčka, pripovedujočega kako lepo je bilo takrat, ko so v procesiji jezdili. Oj, naj bi bilo sedaj tako, zakaj se je to odpravilo? čul sem tarnati. Veliko vedó povedati naši starčki, bodi si da so videli konjsko procesijo še v rani svoji mladosti s svojimi očmi, ali da so čuli o njej pripovedovati od svojih, ki so se še sami vdeleževali te slovesnosti.

Kakor že Valvazor omenja, obhajala se je konjska procesija vsako leto velikonočno nedeljo. Mnogo romarjev iz daljnih in bližnjih krajev prišlo je navedeni dan s konji v Komendo, kjer so se vdeleževali konjske procesije. Prišli so oddaljeni Jezerjani od kranjsko-koroške meje; možje iz Bohinja in vse gorenjske strani. Da, celó oddaljeni Spodnje Štajarci niso izostali.

Že dan pred velikonočnem praznikom dohajalo je vedno obilo tujih jezdecev, kajti procesija pričela se je velikonočni praznik jako zgodaj. O rani uri zbrali so se jezdeci v obilnem številu s krasno okinčanimi konji pri župnijski cerkvi, kjer so se vdeležili najpred božje službe, ki se je darovala v nalaš zato pripravljene lopi zunaj cerkve. Po opravljenem sv. opravilu uvrstili so se jezdeci v dolg sprevod, mož pri možu, konj pri konju. Na čelu jezdil jim je duhovnik z Najsvetejšim in ob strani njegova dva jezdeca z banderi. Jezdili so med poljem naprej. Glasne molitve iz ust pobožnih kmetov so se čule med pokotanjem konjskih kopit. Jezdili so skoraj nad pol ure od farne cerkve do prijaznega griča „Goričice“, kjer se je bral na vrhuncu njegovem prvi evangelij. Od tod jezdilo se je nazaj po dolih uro hodá daleč, do podružne cerkve sv. Klemena v Suhadolah. Tu bral se je pri omenjeni cerkvi drugi evangelij. Od tam krenili so nazaj čez „drnovsko

toliko pečala s kolero, posebno zanimala za to kužno bolezen. — Tudi difteritike, ki je pobrala že mnogo otrok, neče biti konec. („Edinost“.)

(Prečast. gosp. Juvanič), kanonik, zlatomašnik in dekan pri Novicerkvi je, kakor se nam poroča, dne 27. oktobra moral v bolniško posteljo in je bil že spreviden s ss. zakramenti za umirajoče.

(Od Vojnika) se nam piše, da je 4. novembra neki otrok v Višnjivasi svojemu mlajšemu tovarišu oskrbel žveplenke, ta je z gorečo šibico segnil v slamo, vsled česar se je vžgal krčmarjev kozolec, kroglišče, staja pa stara kajha Tabor-gradska.

(Iz okna poskočil) je v petek teden v Mariboru dimnikar, ki je bil svoje rokodelstvo zanemarjal, temveč pa gostilne in šnopsarije obiskoval. Zgodilo se je to v Mariboru v bolnišnici, kjer je bil revež na duhu bolan, stanoval. Skočil je skozi okno iz I. nadstropja edino v spodnji obleki in klical „gori, gori!“ Nič se mu ni pri predzrnem koraku zgodilo, temveč je prav trden tekkel v mesto na trg. Ondi so ga prijeli in zopet v bolnišnico odgnali, kjer se je drugi dan v sobi za blazne obesil.

Razne reči.

— Cesarjev dar. V spomin slavne zmage nad Turki in oslobodenja Dunajskega mesta leta 1683 je daroval naš cesar česki cerkvi v Rimu prekrasen svečnik za velikonočno svečo. Naredil ga je profesor rezbarstva Storch na Dunaji. Svečnik je iz pozlačene brona in okrašen s tremi srebrnimi svetinami, ki nosijo podobo papeža Inocenca, cesarja Leopolda in Franc-Jozefa.

— Zakaj Judje tako podpirajo ogrsko vlado? Zato ker vedno dolg dela in Judom veliko dobička dá. Da je to res, spričuje to, da je po računu nekterih odličnih časnikov samo pri letošnjem konvertiranju ogerske rente vtaknil Rotschild 40 milijonov gl. v svoj žep. To je menda za trud, da je pomagal Madjar-Orszagu narediti 150 milijonov dolga. Komaj pa so gospodje Madjari sprejeli denar, že napoveduje denarni minister, da primanjkuje za letos 33 milijonov gl., ktere bodo morali zopet pri Rotschildu na posodo vzeti. Ali to ne kaže, da so Madjari res liberalni tudi v zapravljanji!

— Katoličanje na Ruskem še nimajo miru. Vzhodna cerkev ruje vedno in vedno zoper njo. S silo in prilizovanjem je odtrgala ruska vlada v 100 letih nad 14 milijonov zedinjenih Rusov zopet od Rima in jih vrgla v razkol. Ko je bila zadnja škofija zedinjenih Rusov — hmelniška — vničena, prišla je vrsta na protestante ob vzhodnem morji. S temi je boj lažji, ker jih je manj in zato tudi hitreje končan. Zdaj se je pa začelo tretje poglavje ruskega nasilstva, ki meri proti latinsko-katoliški cerkvi na Poljskem, ktero dolžé razkolniki, da postopa agresivno proti pravoslavni cerkvi. To je pa Rusom le povod, da morejo zopet začeti kulturni boj; o tem spričuje tudi namen shoda razkolnih škofov v Vilni.

— Kongregacija Bajronskih menihov benediktinskega reda šteje 170 udov. Drugo leto bo še le 25 let, odkar sta dva uda ustanovila to kon-

polje“ do podružne cerkve sv. Pavla na Križu. Ondi bral se je tretji evangelij. Od tam pa so šli nazaj proti farni cerkvi, kjer se je bral četrti evangelij. Po vsih opravljenih sv. obredih razšli so se kmetje na vse strani, gotovo da veselega srca.

Na tak način obhajala se je konjska procesija skozi mnogo stoletij do konca osemnajstega veka.

Tedaj pa so se pričeli tisti za cerkev žalostni časi, ki so vsem znani in tudi ta lepa krščanska navada jela se je opuštati. Hirala je in slednjič za časa francoskega gospodstva na Kranjskem popolnoma opešala in jenjala. Kakor je soditi po pripovedi starih mož, obhajala se je še takrat, toda kmetje jezdili so sami. Sv. obredi se niso smeli vršiti in tudi duhovniku ni bilo dovoljeno nesti v procesiji sv. Rešnjega Telesa.

Tiste čase župnikoval je v Komendi neki Blaž Muhovec. On sicer ni očitno prepovedal konjske procesije, a vdeležil se je tudi ni. Pa mož moral je to prezirnost bridko občutiti, bil je prisiljen bežati na spodnje Štajarsko, da se je odtegnil ostri kazni, ki mu je pretela od višje oblasti.

Dalo bi se morda še mnogo razkriti in to posebno tedaj, ko bi se kedaj pisala povestnica župnije sv. Petra v Komendi. Da se konjska procesija ne bo več obhajala, smo uverjeni, a da se vsaj to malo ne pozabi, sem napisane te vrstice.

gregacijo in koliko dobrega je v tem času že storila! Ne rečemo preveč, ako trdimo, da slovi po vsem katoliškem svetu.

Telegrami.

Budapešt, 6. novembra. Vojni minister je zopet govoril. Rekel je, da je od leta 1879 prihranil že celih 71 milijonov pri stroških c. k. armade; več se pa ne da storiti, ako nečemo, da bo na škodo trdnosti naše države. Tudi vojakov je spustil domu, kolikor se mu je umestno zdelo, da država in vojaška jakost ne bodete škode trpeli; za višje število odpustnikov kakor do sedaj pa on ne prevzame nikake odgovornosti v oziru na jakost države.

Cetinje, 5. novembra. Princeza Zorka porodila je ob 2 po polnoči v Rieki krepko princeso.

Carigrad, 5. novembra. Ruski poslanik izročil je sultanu v navzočnosti celega osebja poslaniškega slovesno veliki križ reda sv. Andreja.

Novi Jork, 5. novembra. Večina tukajšnjega mesta na korist Klevelanda znaša 43.000 glasov. Demokratje bodo skupno blizo 63.000 glasov dobili. (Tr. Tagblatt.)

Novi Jork, 6. novembra. Za predsednika voljen bode Blaine, za podpredsednika pa Logan.

Shangaj, 6. novembra. Govori se o miru med Francozi in Kitajem proti odstopu otoka Formoze Francozom za dvajset let.

Tuji.

4. novembra.

Pri **Maliči:** Gitter, Schiek, Mebus, Markus, trg. pot., z Dunaja. — Ema Strudthoff, zasebnica, iz Trsta. — Karl Hohler, krčmar, s soprogo, iz Trbiža. — Hofbauer, zasebnik, s soprogo, iz Trbiža.

Pri **Stonu:** Karl Regenspursky, c. k. stotnik, z Dunaja. — Raek, trg. pot., z Dunaja. — Miroslav Stampf, trg. pot., iz Prage. — Viljem Kos, trg. pot., iz Maribora. — Janez Skvarča, duhovnik, iz Budanj. — Žitnik, duhovnik, iz Št. Jerneja.

Pri **Južnem kolodvoru:** Marija Vrtovec, vdova, iz Št. Vida. — Marija Unterberger, zasebnica, z Dunaja. — Albert Faber, inženir in c. k. častnik, iz Kočevja. — Dr. Hans Sieber, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskem caru:** Alojzij Kalender, železn. čuvaj, iz Št. Vida.

Umrli so:

3. novembra. Reza Tomazin, dekla, 22 let, Poljanska cesta št. 47, Variola.

4. novembra. Herman Ahčin, agent, 25 let, Špitalske ulice št. 10, se je sam vstrelil. — Pavla Zeschko, knjigovodjeva žena, 27 let, Šelenburgove ulice št. 6, pljučna tuberkuloza. — Andrej Repič, sodar, 64 let, Emonska cesta št. 19, kap.

6. novembra. Karolina Grošel, uradnega sluga hči, 1 dan, na Bregu št. 6, oslabljena.

V bolnišnici:

3. novembra. Neža Lukančič, gostija, 47 let, vsled raka v želodcu.

5. novembra. Jurij Bergant, gostač, 72 let, vsled raka v želodcu.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

6. novembra.

Papirna renta po 100 gl.	81 gl. 30 kr.
Srebrna „ „ „ „	82 „ 55 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 „ 80 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 50 „
Akcije avstr.-ogerske banke	878 „ — „
Kreditne akcije	294 „ 80 „
London	122 „ 25 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 77 „
Francoski napoleond.	9 „ 09 „
Nemške marke	59 „ 85 „

Od 5. novembra.

Ogerska zlata renta 6%	122 el. 75 kr.
„ „ 4%	93 „ 65 „
„ „ papirna renta 5%	89 „ 45 „
Akcije anglo-avstr. banke . . . . . 200 gl.	107 „ — „
„ „ Länderbanke	103 „ 20 „
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	572 „ — „
„ „ državne železnice	298 „ 75 „
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	213 „ 10 „
4% državne srečke iz l. 1854 . . . . . 250 gl.	124 „ 75 „
„ „ „ „ 1860 500	134 „ 70 „
Državne „ srečke „ iz l. 1864 100	173 „ 50 „
„ „ „ „ 1864 50	172 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 177 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 25 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	109 „ — „
„ „ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ 50 „

Darila za „Národni Dom“.

Presek	12515 gl. 57 kr.
Rodoljub iz Primorja	10 „ — „
P. Vavru, kaplan v Polchřimovu	1 „ — „
P. Kačer, kaplan v Polchřimovu	1 „ — „
Miha Ferjan, zastopnik banke „Slavije“ v Mariboru	2 „ 26 „
Fran Kogej, zastopnik banke „Slavije“ v Postojni	— „ 96 „
Josip Dogša, zastopnik banke „Slavije“ v Središču	1 „ 09 „
Josip Dybai	1 „ — „
Anton Marinič, zastopnik banke „Slavije“ v Podrovljah	— „ 43 „
Ivan Grabar, zastopnik banke „Slavije“ v Stebni	— „ 87 „
Karol Hofer, zastopnik banke „Slavije“ in župnik v Čatežu	5 „ 07 „
Makso Lavrenčič v Hrenovicah nabral v veselju družbi pri svatbi	1 „ 32 „
Družba „pri Jerneji“ na Šent Peterski cesti v Ljubljani IV. donesek	25 „ — „
J. Boudoin de Courtenaye, profesor v Derptu	2 „ 22 „
Th. Gatterer, župnik v Sentenu	1 „ — „
And. Razlag, zastopnik banke „Slavije“ v Brežicah	1 „ 19 „
Fr. Mull, zastopnik banke „Slavije“ v Zatičini	— „ 35 „
Miroslav Prelec, zastopnik banke „Slavije“ v Komnu	1 „ 33 „
Ivan Gašperlin, zastopnik banke „Slavije“ v Št. Jurji	— „ 99 „
Iz pušice v prodajalnici g. Sl. Jenko-ta v Podgradu	2 „ 60 „
Vkupe	12575 gl. 85 kr.

Krščanski nauk

za

prvence.

(Prvo in drugo šolsko leto.)

Sostavil

Simon Zupan,

katehet.

Z dovoljenjem visokočastitega knezoškofijstva Ljubljanskega.

Druzega natiea.

Cena: mehko vezan 12 kr., trdo vezan 16 kr.

Dobiva se v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

49 komadov za samo 7 gold. 70 kr.

Žlice, noži in vilice

iz

Britanije-srebra

s fabriškim pečatom.

Silno potrebno za vsako družino!

Čujte, pozor, in strmite!

Za deset let jamčim pismeno vsakemu, kdor si kupi pri meni namizje iz britanije-srebra, katero je poprej več nego 30 goldinarjev veljalo, da mu ostane belo, kakor pravo srebro. Namizje za obed in za desert je iz čistega, težkega in masivnega britanije-srebra, katero je skoraj tolišne vrednosti kakor pravo srebro, ter se sedaj skoraj zastoj le za pravo svojo ceno prodaja.

Garnitura obstoji iz sledečega:

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno klino,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih vilic,
- 6 masivnih anglo-brit. srebrnih žlic,
- 12 anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. srebrna zajemalka za juho,
- 1 masivna anglo-brit. srebrna posnemača za mleko,
- 3 masivne anglo-brit. srebrne žlice za desert,
- 3 prave anglo-brit. srebrne vilice za desert,
- 3 lepe masivne čašice za jajea,
- 1 izvrstno skrinjico za poper ali sladkor,
- 3 tase lepo cizelirane,
- 1 cedilce za čaj najbolj fino,
- 2 lepa svetilnika za salon.
- 1 prekrasna krušnica indijski in kitajski vdolbena.

49 reči, to je, 49 komadov, ki se lahko dobé proti predplači zneska ali pa po poštnem povzetju za 7 gl. 70 kr.

Svarilo! Le ono britanije-srebro je pravo, katero ima zgoraj naveden pečat vtisnjen.

Za dokaz da moja ponudba

ni sleparija

se obvežem tukaj javno, vsako blago, katero bi komu vseh ne bilo, brez ugovora nazaj vzeti. Vsak ga sme toraj brez zgube naročiti.

Kdor želi dobrega in solidnega blaga, obrne naj se hitro, dokler je še kaj zaloge, zaupljivo le na

Rabinovics,

Haupt-Depot der Anglo-Britan. Silberfabrik, Wien, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje prodajam v škatljicah po 15 kr.

Podpisani kupuje baker, mesing, cin, cink in staro železo, ima večjo zalogo štedilnih ognjišč za vzidanje, katero on sam oskrbi kar najceneje mogoče. Tudi se dobiva pri njem vedno oglje iz trdega lesa po nizki ceni.

Janez Dolhar, (8)

ključavničarski mojster v ulicah sv. Florijana št. 32 in v Hrenovih ulicah št. 4.